

HANDLÄGGARE

Martin Olander
PROJEKT BETECKNING

DATUM

1992-04-27
ERT DATUM

1992-03-31

DOSSIÉ/DIARIENR

R640-911/92
ER BETECKNING

→ Hald & Tesch Brand AB
Tegelviksgatan 37
116 41 Stockholm

Konsumentupplysning och pulver som släckmedel i bostadsmiljö.

Räddningverket har blivit ombett att yttra sig om vilka släckmedel som lämpar sig i samband med brand i bostadsmiljö.

Sammanfattning:

I val av **handbrandsläckare i bostadsmiljö** rekommenderar Räddningsverket pulverbrandsläckare typ ABE, klass II. Räddningsverket rekommenderar också som alternativ, **vattenslang på centrumrulle** med möjlighet till fast anslutning till vattenkran. Båda alternativen har för- och nackdelar, men är med hänvisning till nedanstående resonemang om en helhetssyn, jämnstarka alternativ i bostadsmiljö.

Upptäcks inte en brand blir frågan om släckmedelsval relativt ointressant. I samband med ovanstående rekommendationer bör man också rekommendera **brandvarnare** till konsumenten.

Motivering:

Pulver är utan tvekan det mest effektiva släckmedel som finns med avseende på mängd släckmedel som behövs för att släcka en viss brand. Denna egenskap är givetvis viktig, men andra faktorer måste också vägas in i den helhetssyn som måste till i samband med val av släckmedel/utrustning i bostadsmiljö. Dessa faktorer kan vara;

- Användare, erfarenhet och skicklighet
- Varaktighet, möjlighet till påfyllning
- Sekundärskador, nedsmutsning, korrosion
- Ekonomi, inköpskostnad, underhåll

Vad det gäller användare är det, som det konstateras av Er, oftast en ovan operatör som skall utföra släckningen. Situationen skapar också ett visst stressmoment vilket kan nedsätta en persons möjlighet att utföra önskad handling på rätt sätt. Pulver ger här beroende på situation, en mycket bra släcke effekt mot en rumsbrand då pulver kan uppföra sig som ett gasformigt släckmedel med pulverpartiklar i hela brandrummet. Risken finns dock att den ovana operatören påbörjar "släckningen" för tidigt och att då en stor mängd pulver hamnar helt fel för att få avsedd effekt. Beroende på typ av släckare (mängd och tryck), kan här en stor del av pulvermängden gå till spillo då en pulversläckare avger störst flöde initialt. Vidare ger en pulverinsats ofta en klart försämrad sikt. Detta beror dels på pulvret i sig och dels på att pulverströmmen påverkar rökfördelningen i rummet. Utsätts operatören för stora mängder pulver och rök i samband med släckning kan även tillfälliga andningssvårigheter uppkomma. Dessa nackdelar får dock jämföras med den snabba insatsmöjligheten vilket ger minskad exponeringstid i toxiska brandgaser.

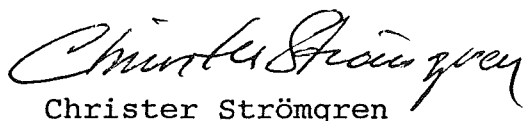
Överlag ger handbrandsläckare anledning till övning oavsett innehåll i släckaren. Varaktigheten blir oundvikligen relativt kort, då man ej kan använda en alltför stor släckare utan att önskad rörlighet blir lidande. Alternativet att använda vattenslang på centrumrulle minskar behovet av övning då en varaktighet kan uppnås och som kan kompensera bristande brandsläckningsskicklighet. Bortsett från vattenslang och påfyllbar pyttsspruta går det ej att förnya sin insats om man skulle misslyckas första gången.

Att skada uppkommer vid en brand torde vara höjt över alla tvivel. Att släckmedel kan förvärra sekundärskadan är ej heller det någon nyhet. I valet att få en totalskada eller att få en förvärrad sekundärskada i form av skada från pulvret väljer troligen de flesta det sist nämnda alternativet. Huruvida viss utrustning eller inredning tar mer skada av en pulverinsats än en motsvarande insats med skum eller vatten kan givetvis diskuteras. Pulver kan vara korrosivt förutom att det på grund av sin ringa kornstorlek tränger in nästan överallt.

För konsumenten är även ekonomin till viss del avgörande vid släckmedelsvalet. Räddningsverkets uppfattning är att ekonomin inte bör bli styrande vid val av handbrandsläckare då priskillnaderna är relativt små. Ett alternativ till handbrandsläckare kan vara slang på centrumrulle och det är då viktigt att slangen räcker till alla utrymmen i bostaden. En slang är i allmänhet billigare än en handbrandsläckare.

Räddningsverket anser att berörda myndigheter och företag inom området bör kunna samordna sig för att kunna ge riktig och saklig information till den enskilde konsumenten. Ett klart och rakt besked är alltid eftersträvansvärt även inom ett område som detta där många uppfattningar florerar och där många av uppfattningarna ligger nära sanningen.

Räddningstjänstavdelningen
Enheten för brandsläckning

Christer Strömgren

Martin Olander

Kopia till:

Nils Olof Sandberg
Ulf Norgren
Anders Wiik
Stefan Svensson